

TOIMINTATAPOJA PLANEETAN HYVÄKSI

Osaamista ja toimintatapoja kehitettiin kansainvälisessä Eco-Active for Planet -projektissa.

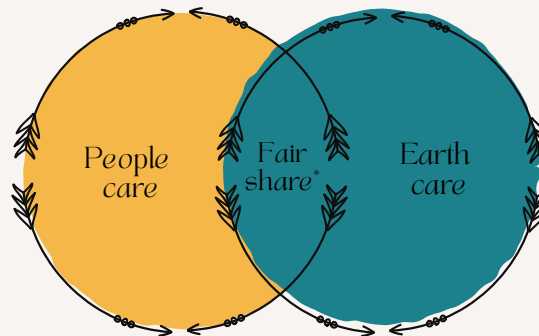

Ekologisen osaamisen keskeiset eettiset arvot planetaariselle hyvinvonnille

Eco-Active for Planet -projektissa kehitetyt planetaarisesti kestävät ekologiset toimintatavat auttavat kouluttajia ymmärtämään laajemmin sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöongelmien välisten yhteyksien monimutkaisuutta sekä näyttämään esimerkkiä kohti parempaa maailmaa. Nämä toimintatavat rohkaisevat myös kansalaisia kehittämään tietojaan, taitojaan ja asenteitaan. Kansalaisaktivismi kohti planetaarista terveyttä rakentuu eettisille valinnoille kaikilla elämänalueilla.

Eco-Active for Planet -projektissa kehitetyt planetaarisesti kestävät ekologiset toimintatavat kytkeytyvät permakulttuurin periaatteiden kolmeen peruseettiseen arvoon. Samat periaatteet on löydettävissä henkisistä ja filosofisista suuntauksista ympäri maailmaa.

Ihmisistä huolehtiminen -
reilu jakaminen* -
maapallosta välittäminen

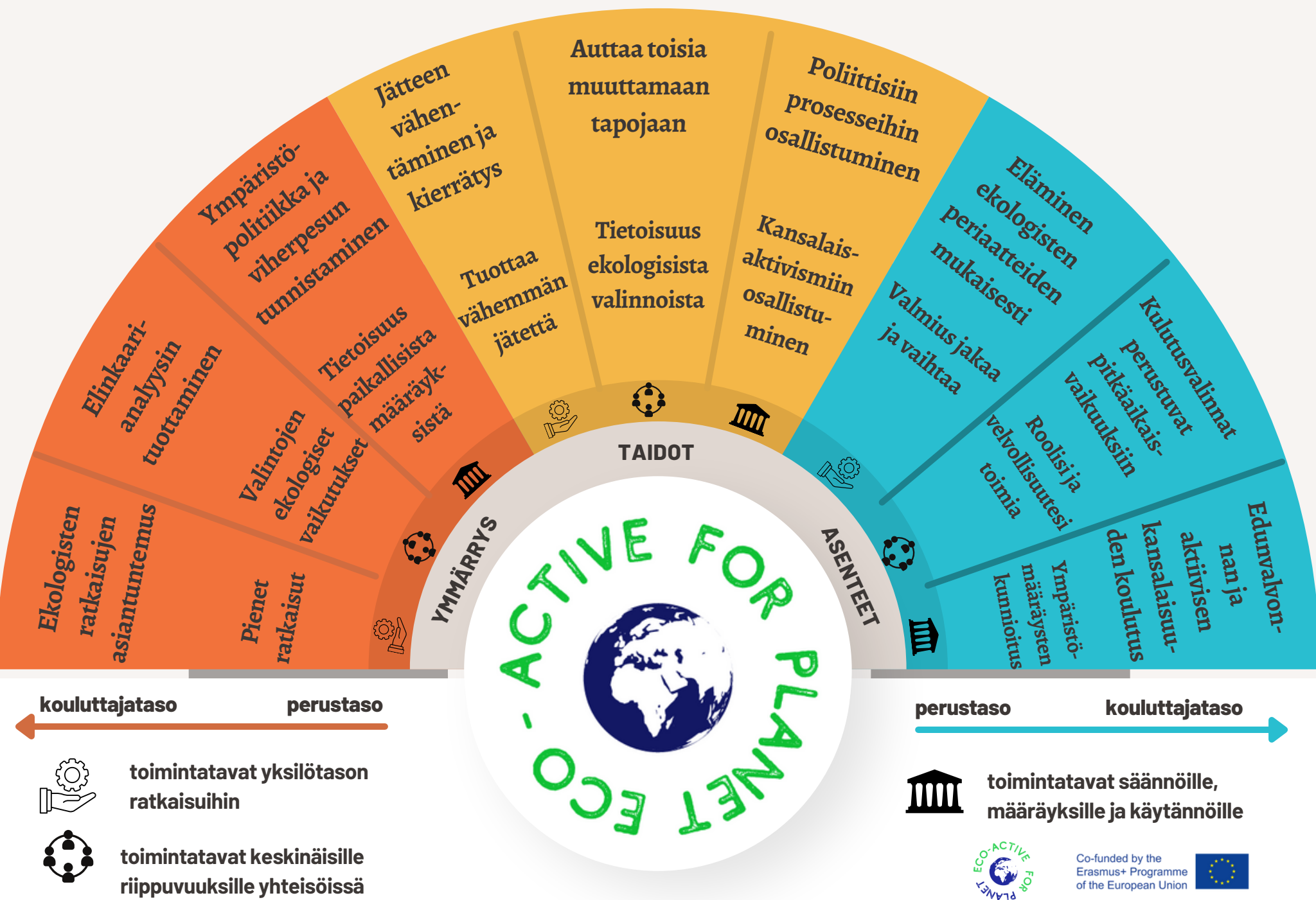
*Reilu jakaminen - asettaa rajat kulutuksella, kasvulle ja tekee uudelleen jaon ylijäämälle

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PLANETAARISESTI KESTÄVÄT EKOLOGISET TOIMINTATAVAT

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

YMMÄRRYS

KOULUTTAJATASO

ASiantuntemus
ekologisista
ratkaisuista

Elinkaarianalyysin
tuottaminen

Ympäristökäytännöt
ja viherpesun
tunnistaminen

PERUSTASO

Tietoisuus paikallisista
säädöksistä

Valintojen ekologiset
vaikutukset

Pienet ratkaisut

YMMÄRRYS YKSILÖN RATKAISUISTA

KESKEISET ARVOT: KESTÄVYYS, ITSETIETOISUUS, LUOVUUS

Pienet ratkaisut

perustaso

kouluttajataso

Asiantuntijuus ekologisissa ratkaisuisa

Ymmärrys jokapäiväisten pienten ratkaisujen merkityksestä kohti suurempaa ympäristötietoisuutta

Määritelmä

Liittää mikro- ja makrotasolle tieteellisten löytöjen ekoystävällisiä ratkaisuja

Esimerkit

- Tieto arkielämän pienistä valinnoista tai muutoksista, esimerkiksi: muovin käytön vähentäminen tai lopettaminen; ruokajätteen minimointi omilla valinnoilla: satokauden mukainen ruoka, paikalliset raaka-aineet, luomutuotanto
- Ymmärrys tiedostavasta ruuankulutuksesta, johon liittyvät terveys- ja ympäristövaikutukset.

- Ajankohtaisten tieteellisten tutkimusten seuraaminen, esimerkiksi elämäntapamuutosten ympäristövaikutukset ja tehokkaimmat tavat niiden lieventämiseen
- Koulutukset ja työpajat, joissa opitaan ideoita ja asiantuntemusta jakamalla eko-tapoja jokapäiväiseen elämään
- Energianjakelun taloudellisen taustan ymmärtäminen mikro- ja makrotasolla sekä seurausten vaikutukset ympäristölle ja taloudelle.
- Ymmärrys arjen valinnoista, kun tavoitteena on yhä ekologisempia ratkaisuja (esim. lähiruoan suosiminen)
- Terveellisen ruokavalion edistäminen (liha, sokeri ja rasva riskejä kaikilla tasoilla). Ymmärrys siitä, että terveellinen ruokavalio vähentää ruoan kulutuksen ympäristöjalanjälkeä maailmanlaajuisesti.

Banki Żywności

Kvs
Säätiö • Foundation

GEF

YMMÄRRYS YHTEISÖISSÄ OLEVISTA KESKINÄISISTÄ RIIPPUVUUKSISTA

KESKEISET ARVOT: VASTUULLISUUS, REHELLISYYS, OSALLISUUS

Valintojen ekologiset vaikutukset

Elinkaarianalyysin tuottaminen

Ihmisten jokapäiväisen toiminnan ekologisten vaikutusten ymmärtäminen

Määritelmä

Ihmisten toiminnan paikallisten ja globaalien, positiivisten ja negatiivisten ekologisten vaikutusten ymmärtäminen

Esimerkit

- Ymmärrys hiilijalanjäljen periaatteista ja sen muodostumisesta arjen tekojen seurauksena. Osaa laskea oman hiilijalanjäljen ja toimia sen pienentämiseksi.
- Osaa tehdä ympäristöystävällisiä valintoja jokapäiväisessä kulutuksessa. Tunnistaa ympäristömerkit.
- Tiedostaa arjen toiminnan positiiviset ja negatiiviset vaikutukset ympäristöön. Tietää, mitkä elämäntapamuutokset pienentävät haitallisia ympäristövaikutuksia, ja mitkä vaihtoehdot ovat tehokkaimpia siinä.
- Ymmärtää kiertotalouden periaatteet, kuten "jätteen syntymisen ehkäisy on osa kiertotaloutta"
- Osaa valita tuotteet ja palvelut, joilla on parhaat kierrätys- ja uudelleenkäyttömahdollisuudet
- Ajattelee uudelleenkäyttöä yhteisön tuen työkaluna.

- Osaa tehdä sosiaaliset ja ekologiset keskinäisriippuvuudet näkyviksi ja huomioida luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemit.
- Pysyy ajan tasalla ajankohtaisesta tutkitusta tiedosta ja asiantuntijakeskusteluista, jotka liittyvät ihmisten toiminnan positiivisiin ja negatiivisiin ympäristövaikutuksiin.
- Ymmärtää tuotteen elinkaari -termin: valmistus, kuljetus, uudelleenkäyttö. On hankkinut tietoa ns. vihreistä materiaaleista ja osaa tehdä tietoisia valintoja.

YMMÄRRYS SÄÄNNÖISTÄ, MÄÄRÄYKSISTÄ JA KÄYTÄNNÖISTÄ

KESKEISET ARVOT: OSALLISTUMINEN, SOLIDAARISUUS, KESTÄVYYS

Tietoisuus paikallisista määräyksistä

perustaso

kouluttajataso

Kansainvälisen tason ekologisten ongelmien ja säädösten tuntemus

Paikallistason ekologisten ongelmien ja säädösten tuntemus

Määritelmä

Kansainvälisen tason ekologisten ongelmien ja säädösten tuntemus

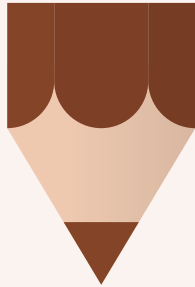
Esimerkit

- Tuntee ja tunnistaa paikalliset keskustelut (esimerkiksi jäte-, vesi- ja energiapolitiikka) ympäristönäkökulmasta.
- Keskustelee lähipiirin, kuten naapureiden, kanssa ekologisiin ongelmiin ja säädöksiin liittyvästä paikallisesta ja valtakunnallisesta uutisoinnista sekä viranomaisilmoituksista.
- Seuraa paikallisia, ekologisia aloitteita ja osallistuu niihin.

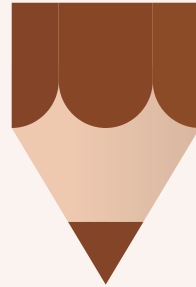
- Seuraa yleistä poliittista keskustelua ja keskeisiä tapahtumia (vaalit/äänestykset/huippukokoukset) ja ymmärtää päätöksentekoprosesseja
- Seuraa poliittista keskustelua ja lainsäädäntökehitystä ympäristöpolitiikasta ja maataloudesta.
- Kuuntelee asiantuntijoita, lukee artikkeleita ja on avoin oppimaan uusista käytännöistä ja maankäytöstä, energiapolitiikasta, jätteen vähentämispolitiikasta, liikenne- ja kauppapolitiikasta jne.
- Osaa vaatia perusteluja ja todisteita tuotteen ekologisista arvoista. Epäselvissä tapauksissa ottaa yhteyttä kuluttajavirastoon luotettavan tiedon saamiseksi.
- Tunnistaa viherpesun ja muut ekologisesti epärehelliset käytännöt.
- Jakaa tietoa esimerkiksi vapaaehtoistyössä, vaikuttamisella ja ilmastovalmennuksella.

TAIDOT

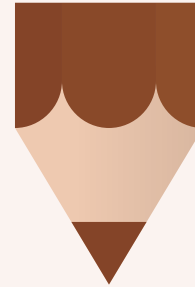
KOULUTTAJA

JÄTTEEN
VÄHENTÄMINEN /
KIERRÄTYS

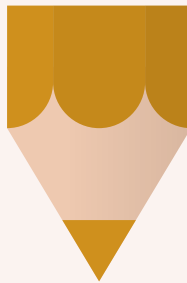

TOISTEN
AUTTAMINEN
TAPOJEN
MUUTTAMISESSA

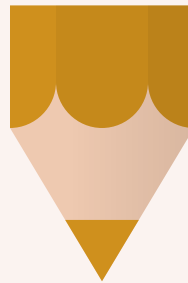

OSALLISTUMINEN
POLIITTISIIN
PROSESSEIHIN

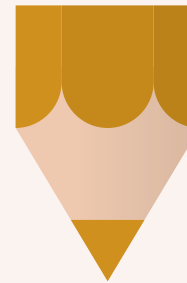
PERUSTASO

JÄTEMÄÄRÄN
MINIMOINTI

TIETOISET
EKOLOGISET
VALINNAT

KANSALAIK-
AKTIVISMI

Banki żywności

GEF

TAIDOT LIITTYEN YKSILÖN RATKAISUIHIN

KESKEISET ARVOT: TOISTEN HUOMIOIMINEN, ITSETUNTO, LUOVUUS

Jätteen määrän vähentäminen

perustaso

kouluttajataso

Jätteen määrän vähentäminen / kierrätys

Pienemmän jätemäärän tuottaminen ja kierrätys

Määritelmä

Tuotteen elinkaaren ymmärtäminen ja kulutuksen vähentäminen

- Ymmärtää jätteiden lajittelun merkityksen. Pystyy tunnistamaan yleiset kierrätysmerkit. Osaa lajitella jätteet oikein.
- Vähentää kulutusta valitsemalla ympäristöystävällisiä tuotteita ja palveluita
- Vähentää jätteen syntymistä käyttämällä optimaalisia määriä materiaaleja, ruokaa jne. Enemmän vähemmällä!
- Osaa arvioida ruuan tarvittavan määrän ja laadun arkielämässä

Esimerkkejä

- Ymmärtää tuotteen elinkaari -termin : valmistus, kuljetus, uudelleenkäyttö.
- Tunnistaa ns. vihreät materiaalit ja osaa tehdä tietoisia valintoja.

Banki Żywności

Kvs
Saatio • Foundation

GEF

TAIDOT LIITTYEN YHTEISÖN SISÄISIIN RIIPPUVUUKSIIN

KESKEISET ARVOT: OSALLISUUS, YHTEISTYÖ, HUOLENPITO

Tietoiset ekologiset valinnat

Kyky ajatella kriittisesti ja tehdä ympäristöystävällisiä päätöksiä jokapäiväisessä elämässä

- Osaa tehdä parempia valintoja: Valinnoilla on pienemmät ympäristövaikutukset. Tehdyt valinnat parhaita arvioitaessa myös käyttöiän kustannuksia ja ympäristöhyötyjä.
- Ymmärtää markkinoinnissa käytettävän liioitellun positiivista tapaa kuvata liiketoimintaa
- Tunnistaa viralliset, luotettavat ympäristömerkit; osaa erottaa aidot ja epäaidot ympäristöystävälliset tuotteet.

perustaso

kouluttajataso

Toisten auttaminen muutosten tekemisessä

Määritelmä

Paikallisen yhteisön tietoisuuden lisääminen ja kouluttaminen ekologisista elämäntavoista

Esimerkkejä

- Osaa suunnitella ja toteuttaa eri kohderyhmille riittävät koulutuspolut, joilla pyritään kehittämään ekologisen elämäntavan elementtejä.
- Edistää aktiivisesti aineetonta ajattelutapaa.

Banki Żywności

Kvs
Saatio • Foundation

G6F

TAIDOT LIITTYEN SÄÄNTÖIHIN, MÄÄRÄYKSIIN JA KÄYTÄNTÖIHIN

KESKEISET ARVOT: TIETOISUUS, KUNNIOITUS JA TOIMINTA

Osallistuminen kansalaisaktivismiin

Osallistuminen ekologiaan liittyviin yhteiskuntapoliittisiin prosesseihin omalla lähialueella

perustaso

kouluttajataso

Osallistuminen poliittisiin prosesseihin

Osallistuminen ekologiaan liittyviin yhteiskuntapoliittisiin prosesseihin paikallisella ja alueellisella tasolla

Määritelmät

Esimerkkejä

- Osallistuu paikallispolitiikkaan (äänestykset yms.)
- Tutkii ehdokkaiden ohjelmia ympäristövaikutusten näkökulmasta ja tekee niiden pohjalta tietoisia valintoja

- Osallistuu tai järjestää kampanjoita paikallisen tai alueellisen politiikan muuttamiseksi.
- Ottaa yhteyttä päättäjiin, on aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja yhteisössä
- Harjoittaa tarvittaessa kansalaistottelemattomuutta.

Banki Żywności

Kvs Saatio Foundation

G6F

ASENTEET

ASENNE YKSILÖN RATKAISUIHIN

KESKEISET ARVOT: LUONTORAKKAUS, KESTÄVYYS JA LUOVUUS

Valmius jakaa ja vaihtaa

perustaso

kouluttajataso

Ekologisten periaatteiden mukainen elämäntapa

Kyky elää joidenkin ekologisten periaatteiden mukaan

Määritelmä

Kyky elää ekologisesti

Esimerkkejä

- Viettää vapaa-aikaansa luonnossa muiden kanssa; antaa esimerkkejä vaihtoehtoisesta, houkuttelevasta elämäntavasta. Vapaa-ajan vietto luonnossa lasten kanssa auttaa heitä ymmärtämään varallisuuden koostuvan perheen ja yhteisöjen suhteista - ei tavaroista.
- Hyväksyy jakamisen ja vaihtamisen yhdeksi yhteisöelämän pääperiaatteista.
- Pienentää ympäristövaikutuksia vähentämällä tuotteiden ja palveluiden käyttöä.

- Viettää mahdollisimman paljon aikaa luonnossa - työaikana suosii kenttätyöpajoja, retkiä ja muita aktiviteettejä, joissa on mahdollista esitellä luonnon periaatteita erityisesti kaupungissa.
- Ottaa ympäristön huomioon välttämättömänä kaikessa toiminnassaan ja päätöksissään.
- Ymmärtää ekosysteemit ja ekologiset periaatteet.

Banki Żywności

Kvs
Saatio • Foundation

G6F

ASENNE YHTEISÖJEN KESKINÄISIIN RIIPPUVUUKSIIN

KESKEISET ARVOT: VASTUULLISUUS, MOTIVAATIO, YHTEISTYÖ

Rooli ja vastuu toimia

perustaso

kouluttajataso

Kulutustottumukset perustuvat pitkäaikaisvaikutuksiin

Tietoisuus omasta vaikutuksesta ympäristöön ja yritys aktiivisesti vähentää niitä

Määritelmä

Tietoisuus sosiaalisten päätösten pitkäaikaisista vaikutuksista ja kyky ehdottaa muutoksia politiikkaan planetaaristen vaikutusten vähentämiseksi

Esimerkkejä

- Pitää mielessään ison kuvan ympäristö- ja ilmastohätätilanteesta ja sen vaikutuksista ihmisiin. Tunnustaa oman roolinsa ja vastuunsa aktiivisena toimijana.
- Ymmärtää, että jopa hyvin pienellä asialla kuten halpojen farkkujen ostamisella, on paljon suurempi ympäristövaikutus kuin voisi ajatella
- Omaksuu minimalistisen ajattelutavan. Pitää suuntaa tärkeämpänä kuin nopeutta päätöksiä tehdessä.
- Vähentää kulutusta käyttämällä ympäristöystävällisiä tuotteita ja palveluita.
- Vähentää jätteen syntymistä käyttämällä optimaalisia määriä materiaaleja, ruokaa, jne. Enemmän vähemmällä!

- Ajattelee isoa kuvaa ja pitkän aikavälin tavoitteita politiikan keskittyessä tämänhetkisiin pieniin toimenpiteisiin. Kouluttaja pitää mielessä, millaisia tärkeämpiä ja pidemmän aikavälin toimenpiteitä tarvitaan tähän ennennäkemättömään haasteeseen vastaamiseksi, ja mitä muutoksia on tapahduttava nykyisten suuntausten kääntämiseksi.
- Ymmärtää, että pitkäaikaiset ympäristövaikutukset riippuvat kuluttajien valinnoista
- Tiedostaa kouluttajan ja aktivistin roolin merkityksen pitkällä aikavälillä. Valta ja vastuu kulkevat yhdessä.
- Suunnittelee ja toteuttaa ihmisten hyvinvointiin ja ympäristöystävällisiin ratkaisuihin liittyvää toimintaa. Ihmissuhteiden arvostaminen rahan sijaan.

Banki Żywności

Kvs Saatio - Foundation

G6F

ASENTEET SÄÄNTÖIHIN, MÄÄRÄYKSIIN JA KÄYTÄNTÖIHIN

KESKEISET ARVOT: SOSIAALISEN OIKEUDENMUKAISUUDEN TARVE, TOISTEN HUOMIOIMINEN, LUOTTAMUS

Ympäristömääräysten kunnioittaminen

perustaso

kouluttajataso

Edunvalvonta ja aktiivinen kansalaiskasvatus

Ympäristömääräysten kunnioittaminen

Määritelmä

Aktiivinen osallistuminen lainsäädäntöprosesseihin

Esimerkkejä

- Kunnioittaa olemassa olevia sääntöjä ja rohkaisee muita toimimaan samoin.
- Äänestää ympäristön hyvinvointia edistävää politiikkaa ja ehdokkaita.

- Osallistuu paikallisiin, kansallisiin ja/tai kansainvälisiin kokouksiin ja konsultaatioihin.
- Saa äänensä kuuluviin – yksin tai ryhmän kautta

Banki Żywności

GEF

Kuinka arvioida ja määrittää ekologisia kompetensseja

Seuraavaksi pääset pohtimaan keskeisiä kysymyksiä, jotka perustuvat edellä esitettyihin kompetensseihin. Voit käyttää kysymyksiä oman ekokompetenssisi tason itsearviointityökaluna, opasteina tai vaikkapa tarkistuslistoina. Kysymysten avulla voit tunnistaa vahvan osaamisen osa-alueesi sekä kohdat, jotka kaipaavat vielä kehittämistä.

Arviointityökalun kysymyksiä voidaan käyttää myös alkutestien pohjana esimerkiksi koulutuksissa tai työpajoissa. Työkalusta löytyy esimerkkejä työpajaryhmien lämmittelyyn sopivista toiminnoista, jotka voivat auttaa kouluttajia arvioimaan ekokompetenssien tasoa paikan päällä.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ekologisen osaamisen itsearviointi

YKSILÖN RATKAISUT

Missä määrin olet tietoinen ympäristöystävällisistä ratkaisuista, joita jokainen voi toteuttaa omassa arjessaan? Perustuuko tietosi tutkittuun tietoon?

Miten vähennät tuottamasi jätteen määrää? Pystytkö vähentämään jätemäärää esim. ottamalla käyttöön viiden kohdan säännön: hylkää - vähennä - käytä uudelleen - kierrätä - mädätä

Ovatko luonto ja ekologia mukana jokapäiväisessä elämässäsi? Onko ekologia sinulle etusijalla?

YHTEISÖJEN VÄLISET KESKINÄISET RIIPPUVUUDET

Tunnistatko yksilön vaikutuksen paikalliseen ja globaaliin ympäristöön? Millaisia keskinäisiä riippuvuuksia tunnistat?

Kehitätkö jatkuvasti ekologisempia tapoja? Autatko muita sopeutumaan ekologisempaan elämäntapaan?

Otatko arkivalintoja tehdessäsi huomioon niiden pitkäaikaiset vaikutukset ekologiaan ja ympäristöön? Edistätkö aktiivisesti ympäristöystävällisiä valintoja?

SÄÄNNÖT, MÄÄRÄYKSET JA KÄYTÄNNÖT

Oletko tietoinen ekologisista määräyksistä ja politiikasta, jotka vaikuttavat ihmisiin sekä paikallisella että kansallisella tasolla? Ymmärrätkö näiden määräysten tarkoituksen?

Osallistutko kampanjoihin, joiden tarkoituksena on tuottaa ekologisempaa politiikkaa ja määräyksiä? Ovatko nämä kampanjat paikallisia vai laajempia?

Noudatatko ja kunnioitatko ekologiaa sääntöjä ja käytäntöjä? Osallistutko ekologisten lainsäädäntöprosessiin.

Banki Żywności

Kvs
Säästö • Foundation

G6F